

Можливості нових інформаційних технологій у вирішенні завдань інклюзивної освіти.

Манилова Л.М.

Проблеми, пов'язані з особливостями впливу сучасних інформаційних технологій, створюваного ними глобального інформаційного поля на підростаючі покоління, попри їх величезну соціальну значимість до сьогодні не мають однозначного розв'язання і залишаються в центрі наукових дискусій. З'являються нові дослідження в яких переконливо доводиться, що надмірне залучення дітей до віртуального світу затримує їх когнітивний розвиток, порушує процес становлення децентрації, не дає ефективно розвинути соціальним навичкам. Однак є одна категорія дітей, для яких новітні інформаційні технології стали справжньою панацеєю, подарували їм можливість бачити безмежний світ, віртуально мандрувати, заводити друзів, отримувати хорошу освіту. Це діти-інваліди і у першу чергу ті, хто має проблеми з рухом. Прикуті до інвалідних візків, замкнені у стінах кімнат вони відпочатку були приречені на когнітивну та соціальну депривацію. Навіть найлюблячі і найтурботливіші дорослі не могли забезпечити їм ті можливості, які надає Інтернет - мандрувати (хай лише візуально), спілкуватися (хай лише у чаті); вчитися в одному класі з іншими дітками (хай навіть за посередництвом скайпу). Обмежені у реальному світі, вони вперше за всю історію людства отримали можливість відчувати себе абсолютно справними у світі віртуальному, а відтак і формувати повноцінний, незакомплексований образ Я.

З появою новітніх інформаційних технологій інклюзивна освіта, яка передбачає пристосування шкіл та їх загальної освітньої філософії до потреб усіх учнів і в першу чергу тих, котрі мають особливі потреби, отримала нові майже безмежні можливості. Водночас і суспільство, хоч і повільно, починає бачити і розуміти "особливих дітей".

Зокрема і в Україні відбувається істотна зміна ставлення суспільства до осіб з проблемами здоров'я, особливостями психофізичного розвитку та оцінки можливостей дітей з особливими освітніми потребами. Все більш стає зрозумілим, що психофізичні порушення не заперечують людської суті, здатності відчувати, переживати, набувати соціального досвіду. Приходить розуміння того, що кожній дитині необхідно створювати сприятливі умови розвитку, що враховують її індивідуальні освітні потреби і здібності. Назріла гостра необхідність в розумінні проблем дітей з особливими освітніми потребами, пошані і визнанні їх прав на освіту, бажання і готовність включити їх в дитяче співтовариство. Це допоможе звільнити таких дітей від соціальної ізоляції, сприятиме здоровій взаємодії їх з іншими дітьми та розвитку позитивного, терпеливого, толерантного, лояльного ставлення до них з боку оточуючих. Соціалізація дуже важлива для кожної маленької людини, а для дитини з обмеженими можливостями особливо. І саме школа грає найважливішу роль в процесі адаптації її до життя.

Залучення дітей з особливостями психофізичного розвитку до загальноосвітніх навчальних закладів передбачає позитивний вплив на широке коло близьких для них людей: батьків, інших членів родини. Входження дитини в коло своїх однолітків може сприяти поступовій зміні і психічного стану їхніх батьків – послаблюватиме напруженість, покращуватиме емоційний стан, підвищуватиме ефективність навчально-виховної корекційної роботи. Активна, мотивована, ціннісно-орієнтована і керована участь батьків в навчально-виховному процесі буде обумовлювати зменшення їхніх тривог і страхів, мобілізуватиме сили на щоденне і перспективне досягнення успіху, по-новому структуруватиме світосприйняття цілої родини, близьких до неї людей.

Однак досягти визначених цілей інклюзивної освіти без залучень сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій практично неможливо. І справа зовсім не у поганій підготовці вчителів до роботи з "особливими" дітьми, ця проблема вирішується простим запровадженням спеціальних навчальних курсів до програм педагогічних ВНЗ, і не у потребі постійного моніторингу стану здоров'я маленьких інвалідів - це завдання МОЗ. Головна складність полягає у самій специфіці хворих дітей: вони фізично не здатні постійно перебувати в класі, сидіти на всіх уроках, бути присутніми на всіх шкільних заходах. До того ж сам процес навчання має проходити ніби у двох рівнях - пояснення для більшості класу повинне супроводжуватись паралельним уточнюючим навчанням особливої дитини. При цьому всі інші діти не повинні бути "включені" в це додаткове пояснення, оскільки усвідомлення "різності" отримуваної інформації може породжувати відчуття "нерівності" серед однокласників. Досягти подібного можливо лише за умови включення додаткового інформаційного каналу, комп'ютерного зв'язку між учителем і учнем, учнем з особливими потребами та однокласниками; створення ефекту присутності дитини на уроці навіть за умови її фізичної відсутності в класі [Прихожан, Смульсон, Софій, Найда].

Залучення новітніх інформаційних технологій дозволить вирішити головну проблему інклюзії - гармонійне включення особистісно-орієнтованих методів навчання з класно-урочною системою та реалізацію завдань інтенсивного розвитку когнітивних здібностей дітей-інвалідів, їх соціалізацію.